

Asettamispäätös

26.10.2022

VN/28842/2022

VN/28842/2022-VNK-1

Työryhmän asettaminen kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessin käynnistämiseksi

Asettaminen Valtioneuvoston kanslia on tänään 26.10.2022 tekemällään päätöksellä asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaista valtiollisen sovintoprosessin käynnistämistä kuuroihin kohdistuneista oikeudenloukkauksista Suomen historiassa.

Toimikausi 26.10.2022–23.6.2023

Tausta Valtiollisen sovintoprosessin käynnistämistä on pohjustettu tutkimushankkeella ([Viitotut muistot: kuuroihin ja viittomakieliseen yhteisöön kohdistuneet oikeudenloukkaukset](#)). Hankkeessa selvitettiin laajasti kuurojen ja viittomakielisten yhteisön kohdistuneita oikeudenloukkauksia 1900-luvun alusta alkaen sekä sitä, miten nämä ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat kuurojen ja viittomakielisten yhteisön mahdollisuuksiin osallistua yhdenvertaisesti yhteiskuntaan mutta myös sen edellytyksiin ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Tutkimushankkeessa on myös tuotettu tietoa prosessin jatkolle muun muassa siitä, miten kuurojen ja viittomakielisten yhteisö suhtautuu sovintoprosessiin ja mitä edellytyksiä totuus- ja sovintoprosessin käynnistämiseksi on. Hankkeessa vastattiin tutkimuskysymyksiin osallistavan tutkimuksen metodologisen ja teoreettisen viitekehyksen kautta. Kaikissa tilanteissa ja tilaisuuksissa, joissa viittomakielisiä henkilöitä oli läsnä, käytettiin suomalaista ja/tai suomenruotsalaista viittomakieltä, pääosin tulkkauksen välityksellä.

Tutkimuksesta kävi ilmi, että kuurojen ja viittomakielisten yhteisöön on kohdistunut monenlaista syrjintää koko tarkasteltavana olleena ajanjaksona. Historiallisten vääryyksien ja nykypäivän syrjinnän psykososiaaliset vaikutukset ovat kokonaisvaltaisia, ja kielteiset vaikutukset koskevat paitsi monia yhteisön jäseniä ja itse yhteisöä myös koko suomalaista yhteiskuntaa. Selvityksen mukaan viittomakielistä yhteisöä on syrjitty koko tarkasteltavana olleen ajanjakson ajan toisin sanoen 1900-luvulta nykypäivään saakka. Syrjinnän takia monet yhteisön jäsenet ovat esimerkiksi sisäistäneet kielteisen kuvan itsestään ja yhteisöstään, siksi yhteisön kohtaamien vääryyksien käsittelyä on jatkettava yhteiskunnallisella tasolla.

Tutkimushanke julkaistiin 15.12.2021 ja sen jälkeen oikeusministeriö on käynyt taustoittavaa keskustelua kuurojen ja viittomakielisten yhteisöä edustavien toimijoiden kanssa. 5.4.2022 järjestettiin oikeusministeriön koolle kutsumana pyöreän pöydän keskustelutilaisuus, jossa kuultiin kuurojen ja viittomakielisten yhteisön toiveista ja odotuksista käynnistyvään prosessiin, heidän omasta valmistelustaan koko yhteisöä osallistaen sekä keskusteltiin jatkovalmistelusta. Jatkovalmistelun osalta pidettiin tärkeänä ottaa mukaan suunnitteluun kaikki toimijat ja tästä syystä asetetaan laajapohjainen työryhmä varsinaisen totuus- ja sovintoprosessin käynnistämiseksi.

Valtiollisen totuus- ja sovintoprosessin onnistumisen edellytyksenä on että prosessin kaikki osapuolet voivat vaikuttaa valmisteluun. Tästä syystä valmistelussa kiinnitetään erityistä huomiota valtion ja viittomakielisen yhteisön sujuvaan yhteistyöhön.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvoston kanslia

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1602 2165
+358 9 1602 2165

kirjaamo.vnk@gov.fi

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on

- 1) valmistella valtiollisen totuus- sovintoprosessin mallia ja käynnistämistä
- 2) selvittää totuus- ja sovintoprosessin aikana mahdollisesti tarvittavan psykososiaalisen tuen tarve ja toteutusmalli
- 3) tehdä ehdotus komission tai yhteistyöelimen asettamisesta

Projektiryhmän kokoonpano**Puheenjohtaja**

valtiosihteeri Vesa Vuorenkoski, VNK

Jäsenet

Pamela Sarasmo, siht. OM

Corinna Tammenmaa OM

Laila Vihersaari-Johnston, siht. VNK

Taina Kulmala VNK

Juha Luomala STM

Tea Hoffrén STM

Markku Jokinen Kuurojen Liitto

Laura Pajunen Kuurojen Liitto

Risto Hoikkanen Suomen Kuurosokeat ry

Aarne Pirkola Suomen Kuurosokeat ry

Salla Fagerström Suomen Kuurojen Historiaseura ry

Magdalena Kintopf-Huuhka Finlandssvenska teckenspråkiga rf

Kustannukset

Työ tehdään virkatyönä. Työryhmän jäsenille ei makseta kokouspalkkioita. Valtioneuvoston kanslia vastaa tarvittavista kokouskustannuksista mukaan lukien tulkkaus- ja tulkkaus- ja muihin kustannuksiin.

Osastopäällikkö

Janne Kerkelä

Osastopäällikkö

Seppo Määttä

Jakelu Finlandssvenska teckenspråkiga rf, Magdalena Kintopf-Huuhka
Suomen Kuurosokeat ry, Risto Hoikkanen
Suomen Kuurosokeat ry, Aarne Pirkola
OM, Corinna Tammenmaa
OM, Pamela Sarasmo
VNK, Vesa Vuorekoski
VNK, Laila Vihersaari-Johnston
VNK, Taina Kulmala
Kuurojen Liitto ry, Markku Jokinen
Kuurojen Liitto ry, Laura Pajunen
STM, Tea Hoffrén
STM, Juha Luomala
Suomen Kuurojen Historiaseura ry, Salla Fagerström

Tiedoksi VNK Kirjaamo

VN/28842/2022-VNK-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: